

Oppimispolku

Kesto: 2x75 min tai 3 x 75 min

Tavoitteet

- Tietotavoitteet
 - hahmottaa keräily- ja pyyntikulttuurin ihmisten elämää
 - jäsentää viljelykulttuureihin liittyvää tietoa
 - tunnistaa jokilaaksojen korkeakulttuurien yhteisiä piirteitä
- Taitotavoitteet
 - arvioida maanviljelyn syntyä syy-seuraussuhteiden näkökulmista
 - arvioida jokilaaksojen korkeakulttuurien merkitystä historiassa
 - harjoitella kuva- ja tekstilähteiden tulkitsemista
 - etsiä aiheeseen liittyvä tietoa eri lähteistä ja harjoitella lähdekritiikkiä

Toteutus

- oppimispolku koostuu neljästä osasta, joista viimeinen on arviointiosa
- ylöspäin eriyttävät tehtävät on merkitty +-merkillä
- jakson lopuksi kannattaa tehdä jaksoon 1 liittyvät tietokilpailut esim. Kahoot-alustalla yhteisesti

FORUM

Oppimispolku

Osa I

1. Lue oppikirjan luku 1 Keräilijöiden ja metsästäjien elämäntapa (s.14-17).
2. Tee oppikirjan luvun 1 tehtävät 1-2.
3. a. Tutustu Lascaux'n luolamaalauksiin luolan virallisilla sivuilla.
b. Katso luolasta tehty lyhyt esittelyvideo.
+ c. Etsi netistä Lascaux'n luolamaalaus nimeltä Mies ja biisoni. Tee kuvasta kuva-analyysi, jossa kerrot, mitä kuvassa tapahtuu ja miten se kuvaa hyvin keräilijä-metsästyskulttuuria.
4. Selvitä nettiä apuna käyttäen
 - a. miksi luolamaalauksia tehtiin
 - b. miten ne tehtiin?
+ 5. Suomen tunnetuimmat kalliomaalaukset sijaitsevat Astuvansalmella. Selvitä, milloin Astuvansalmen kalliomaalaukset on tehty ja mitä niissä kuvataan. Liitä työhön muutama kuva maalauksista.

Oppimispolku

Osa II

6. Lue kirjasta luku 2 Maa antaa elannon (s. 18-20)
7. Tee käsitekartta aiheesta maanviljelyn synty.

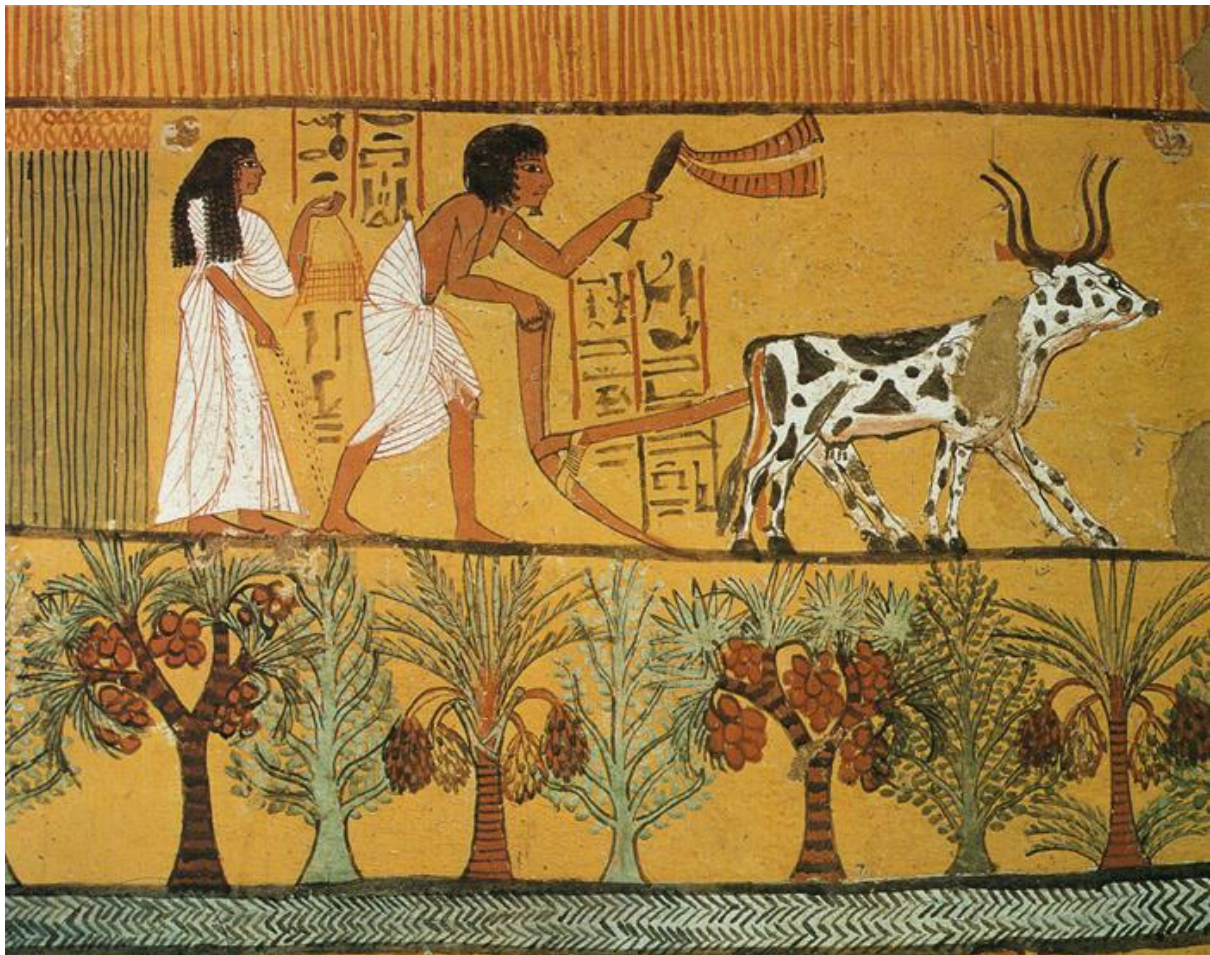

FORUM

Oppimispolku

Osa III

8. Lue oppikirjan luku 3 Jokilaaksojen korkeakulttuurit (s. 21-33).
9. Tee luvun 3 tehtävät 2-4.
10. Lue oppikirjan luku 4 Arjen ilot ja murheet (s. 31-33)
11. Tee luvun 4 tehtävä 1.
12. Dokumenttitehtävä: a. Tutki alla olevia kuvia ja etsi molemmista kuvista 3-5 korkeakulttuureihin liittyvää asiaa.

Egyptiläinen hautamaalaus

Urin standardi Mesopotamiasta

- b. Etsi netistä egyptiläinen tai mesopotamialainen korkeakulttuurin aikainen kuva. Merkitse lähde, mistä kuvan hait ja liitä kuva tehtävään.
- c. Mitä kuva kertoo korkeakulttuurista? Etsi kuvasta 3-5 korkeakulttuurin piirrettä.
13. Dokumenttitehtävä: Mitä alla oleva lähde kertoo mesopotamialaisesta kulttuurista. Etsi lähteestä 3-5 asiaa.

Otteita Hammurabin laista

15. Jos joku on antanut palatsin orjan tai palatsin orjattaren tai puolivapaan (omistaman) orjan tai puolivapaan orjattaren mennä kaupungin portista ulos (paeta), niin surmattakoon hänet.

21. Jos joku on murtautunut taloon, niin surmattakoon hänet murtoaukkonsa kohdalla ja muurattakoon muuriin.

27. Jos marssija tai saalistaja, joka kuninkaan (kärsimässä) onnettomuudessa (=tappiossa?) on joutunut vangiksi, ja jonka pelto ja puutarha sen jälkeen on annettu toiselle, ja tämä on hoitanut hänen läänitysvollisuutensa – jos hän sitten palaa ja saapuu paikkakunnalleen, palautettakoon hänelle hänen peltonsa ja puutarhansa ja hän itse ottakoon läänitysvollisuutensa.

FORUM

29. Jos hänen poikansa on liian nuori eikä voi hoitaa isänsä läänitysvelvollisuutta, niin annettakoon kolmannes pellostä ja puutarhasta hänen äidilleen ja hänen äitinsä kasvattakoon hänet(täysi-ikäiseksi).

39. Pellostä, puutarhasta ja talosta, jotka hän on itse ostanut ja omistaa, hän voi kirjoittaa vaimolleen ja tyttärelleen(lahjakirjan) tai antaa velkojensa peittämiseksi.

45. Jos joku on vuokrannut peltonsa sadossa maksettavaa vuokraa vastaan maanviljelijälle ja vastaanottaa peltonsa vuokran, mutta sen jälkeen myrsky hävittää tai tulva tuhoaa pellon, niin vahinko olkoon maanviljelijän.

48. Jos jollakin on sadossa maksettavia korkorasituksia ja myrsky hävittää tai tulva huuhtoo pois hänen peltonsa tai veden puutteessa vilja ei kasva, niin älköön hän sinä vuonna antako velkojalle viljaa; liottakoon velkakirjaansa vedessä so. Älköönkä maksako sen vuoden korkoa.

55. Jos joku on avannut kanavansa (pellon) kastelemiseksi, mutta on ollut huolimaton ja antaa vetten ryöstää naapurin pellon, niin maksakoon viljaa kuin naapurin pellossa oli.

108. Jos kapakoitsijatar ei ota vastaan viljaa juovutusjuoman hintana, vaan ottaa hopeaa suuren kivipunnuksen mukaan tai saattaa juovutusjuoman arvon pienemmäksi kuin viljan arvon, niin ko. kapakoitsijatar todistettakoon vikapääksi ja hukutettakoon.

111. Jos kapakoitsijatar on antanut 60 sila-mittaa juovutusjuomaa velaksi, niin hän saakoon sadonkorjuun aikana 50 sila-mittaa viljaa.

150. Jos joku on lahjoittanut vaimolleen pellon, puutarhan, talon tai irtaimiston ja antanut hänelle sinetöidyn asiakirjan, niin miehensä kuoltua hänen poikansa eivät voi sekaantua väliin; äiti antakoon perintönsä sille pojalleen, jota eniten rakastaa; toiselle hänen ei tarvitse antaa.

218. Jos lääkäri on leikannut kupariveitsellä jollekulle vaikean haavan ja aiheuttanut hänen kuolemansa, tai avannut kupariveitsellä vapaan miehen otsan alaosan (kulmakarvojen kohdalta) ja tuhonnut hänen silmänsä, niin leikattakoon häneltä käsi.

229. Jos rakennusmestari on rakentanut jollekulle talon eikä ole tehnyt työtään vankaksi ja talo, jonka hän on rakentanut, sortuu ja aiheuttaa talon omistajan kuoleman, niin ko. rakennusmestari surmattakoon.

Hammurabin lait. Suom. Armas Salonen

FORUM

14. Vertaile suomenkielistä ja englanninkielistä Wikipedian sivustoa Egyptin tai Mesopotamian korkeakulttuureista.

- a. Miten sivustot eroavat toisistaan? Etsi kolme havaintoa.
- b. Pohdi, mistä eroavaisuudet voisivat johtua.

15. Kokoava tehtävä. Jakson I aloitusaukeamalla on Lukiessasi kiinnitä huomiota - laatikko. Se kostuu kolmesta kohdasta. Tee jakson jäsenitys niin, että kirjoitat jokaisen kohdan alle 5-6 asiaa, jotka siihen liittyvät. Kirjoita kokonaisia lauseita.

Oppimispolku

Osa IV

Arviointi

1. Itsearviointi

- a) Mitä uutta opit?
- b) Mikä oli mielenkiintoista?
- c) Mistä olisit halunnut saada lisää tietoa?
- d) Mikä oli vaikeaa?
- e) Anna arvosana omalle työskentelylle. (1-5)

2. Vertaisarviointi

Arvioi jonkun toisen opiskelijan oppimispolun tehtäviä.

- a) Missä hän onnistui erityisen hyvin?
- b) Mitä hän kenties olisi voinut vielä parantaa?